

Regimentul nr. 18 Gorj în luptele de la Mărăști

11 — 31 iulie 1917 —

GRIGORE NICOLESCU

În noaptea de 19/20 iunie 1917, Regimentul Gorj Nr. 18 a fost schimbat de pe poziția de la cota 625 (Momîia)-nord-vest de Panciu, pe care o apăraseră în tot timpul iernii 1916—1917. Schimbul s-a făcut de Regimentul 58 infanterie din Divizia 15-a rusă.

În dimineața zilei de 20 iunie, regimentul și-a adunat subunitățile și a pornit către izvoarele pîrăului Zăbrăuțului, unde erau niște bordeie în care și-a instalat tot efectivul.

În ziua de 24 iunie a primit ordin de deplasare spre front, pentru a schimba Regimentul 28 infanterie din Divizia III-a română, ocupîndu-i tranșeele de pe dealul Drăgotestilor, care erau la circa 300 metri nord-est de satul Mărăști, Regimentul Gorj intrînd sub ordinele acelei divizii.

Cu începere de la 28 iunie, batalioanele II și III, care se găseau în linia I au primit ordin de săpare a șanțurilor de comunicație și crearea a porțișelor în rețelele de sîrmă pentru ușurarea ieșirii la atac.

Pentru a se insufla spiritul de jertfă și sacrificiu în vederea operațiunilor ofensivei ce se proiectase, asupra inamicului din zona satului Mărăști, comandanții companiilor au adus la cunoștință subalternilor ordinul de zi al Generalului Averescu Al. Comandantul Armatei a II-a română al cărui conținut este următorul: „Ostași! A sosit momentul mult așteptat de toată suflarea românească, de voi însă mai mult de cît oricine, să reluăm lupta pentru a răsturna zăgazul dincolo de care se aud gemetele părinților, fraților și a copiilor noștri, sub apăsarea vrășmașului hrăpăreț. Nu uitați că reluăm lupta pentru cea mai dreaptă și cea mai sfîntă cauză, pentru izgonirea cotropitorilor din căminele noastre. În trecutul nostru, nu o dată, țărișoara noastră a fost cotropită de dușmani; întotdeauna însă străbunii noștri au știut să-i alunge și să ne păstreze pînă azi moșia neatîrnată. Aceeași datorie avem și noi față de urmașii noștri. Am toată nădejdea că Armata a II-a română nu va lipsi de la așa sfîntă datorie și va ști să se mențină, ca și pînă acum, prin valoarea ei dovedită, la înălțimea încrederii ce pune țara în ea“.

Batalioanele și-au continuat lucrul în tranșee, supraveghînd mișcările inamicului, pînă în ziua de 9 iunie 1917, ora 12, cînd artileria română a început bombardamentul asupra poziției inamice din fața noastră.

228 tunuri românești au început să-și verse focul asupra poziției adversarului, care ocupa satul și dealul Mărăștilor și în continuare spre nord-vest.

Bombardamentul a durat pînă la ora 19 cînd a făcut o întrerupere de 30', după care a durat toată noaptea de 9/10 iunie, însă cu o intensitate mai mică, căutînd să tragă asupra artileriei și a rezervelor inamice care încercau să vină în ajutorul celor amenințați.

La 10 iulie, bombardamentul artileriei române a fost și mai vijelios. Exploziile obuzelor distrugeau tranșeele și făceau breșe în rețele de sîrmă ale inamicului.

Din tranșeele amice se auzeau strigăte de bucurie ale ostașilor noștri care-și ridicau capul din șanțuri ca să vadă efectul exploziilor obuzelor ce cădeau asupra poziției dușmane.

Bombardamentul român a durat pînă la ora 10 cînd s-a întrerupt o jumătate de oră, după care a reînceput cu aceeași intensitate pînă la ora 17 cînd a făcut o pauză de o oră. În timpul acestei pauze, companiile din linia I au

trimis câte o patrulă ca să recunoască dacă artileria amică a reușit să facă breșă în rețelele inamice prin care trebuia să treacă atacătorii noștri, ca să ajungă deasupra tranșelor inamicului.

Din cele patru patrule trimise, numai a companiei a 6-a a pătruns în poziția inamică dar n-a ajuns la tranșee pentru că a fost silită să se retragă din cauza mitralierelor care-și îndreptase focul asupra ei, silind-o la retragere. Restul patrulelor nu s-au putut apropia, căci au fost descoperite de inamic care a început barajul armamentului infanteriei și artileriei inamice, silindu-le la retragere, însă au adus știrea că rețelele n-au fost distruse și inamicul persistă în apărarea poziției.

Patrulele mai primiseră ordin, ca prin țărugi văruiți sau prin puncte de var să marcheze direcțiile de înaintare, pe timpul nopții, ale companiilor din linia I, pentru a ajunge cât mai repede în fața rețelelor inamice, de unde, la ora H. să se deslănțuie asaltul la baionetă.

În noaptea de 10/11 iulie 1917, batalioanele din linia I au mai trimis la ora 23, câte o patrulă, pentru a împiedica inamicul ca să-și refacă rețelele care ar fi fost distruse de artileria amică. În acea noapte nici un ostaș n-a dormit, căci așteptau ora de ieșire la atac.

În dimineața zilei de 11 iulie 1917, la ora 3, o rachetă albă trasă de la postul de comandă a sfredelit văzduhul.

Imediat comandantii de companii au ordonat punerea baionetei și sub protecția patrulelor de siguranță au trecut cu plutoanele prin șanțurile de comunicație și prin porțițe, au coborât în valea Limpejoara și au început să urce povirnișul dealului Mărăștilor, agățându-se de copaci, crengi și rădăcini, numai să ajungă cât mai repede sub rețelele inamicului, însă acesta simțind mișcările a lansat racheta roșie, după care a urmat tragerile de baraj ale artileriei, mitralierelor și al armamentului de care dispunea.

Trupa nu s-a intimidat ci din contră, sub îndemnul comandanților înaintau, tirându-se pe sub creste sau sărind din groapă în groapă, pînă au ajuns la 10—15 metri de rețelele inamicului, așteptînd ora 4, cînd trebuia să pornească la asalt.

Luminîndu-se de ziuă, mitralieriștii inamici observînd lanțul de trăgători lîngă rețelele sale a început săcerarea atacătorilor care au suferit pierderi (morți și răniți).

Deși ora asaltului trecuse, la ora 5 comandantul companiei a 9-a a fost amenințat prin telefon de comandantul regimentului că-i va lua comanda și-l va trimite în judecata Curții Marțiale dacă nu pătrunde, în poziția inamicului.

Imediat comandantul companiei, care sta lipit pămîntului a dat ordin caporalului gornist să sune atacul.

La auzul semnalului și la îndemnul comandantului de companie, toți atacători s-au ridicat din adăposturi și în strigăte nesfîrșite de ura... ura... au trecut prin breșa făcută în rețelele inamicului de artileria amică, de unde resfirîndu-se la dreapta și stînga comandantului, au început să tragă din mers și să arunce grenade pînă au ajuns deasupra tranșelor inamicului unde s-au început împușcăturile și lupta la baionetă, apoi curățirea tranșelor și ridicarea prizonierilor.

Din cauză că batalionul al II-lea, care era în dreapta, nu putea să pătrundă în poziția inamică, fiind oprit de barajul inamic, comandantul companiei a 9-a a dirijat plutonul al patrulea în spatele inamicului, care surprins a ridicat mîinile și s-a predat, înlesnindu-se înaintarea batalionului pînă a ajuns la înălțimea batalionului III, cînd ambele au coborât în valea Drăcea Mare unde compania a 9-a a dat peste 4 tunuri-obuziere părăsite de inamic.

Batalioanele încadrate de vecini, au urcat pantele dealului Teiușul pe care găsindu-l ocupat, au început atacul, silind inamicul să se retragă spre Vest.

Pentru că Regimentul Gorj nr. 18 nu se oprise pe dealul Teiușului și se găsea prea înaintat, față de vecini, Comandantul Brigădei a 5-a a ordonat retragerea, astfel că regimentul s-a retras pe dealul Teiușului unde a stat la ora 15 cînd Regimentul Gorj nr. 18 a reintrat sub comanda Diviziei I-a de la care a primit ordin de înaintare și ocuparea Dealului Mare de pe care a atacat inamicul și silindu-l la retragere, capturîndu-se cîțiva prizonieri.

Capturile făcute de Regimentul Gorj nr. 18 în ziua de 11 iulie au fost de 383 prizonieri, 4 obuziere, 3 mitraliere, 9 mortiere de tranșee și alt material de război. Numai compania a 9-a a luat în acea zi 95 prizonieri.

În rîndurile ostaşilor gorjeni se desprindea o atmosferă de încredere în victorie, căci deşi oboseţi de greaua luptă din acea zi, se vedea în sufletul lor nerăbdarea de înaintare pentru a goni cît mai repede pe inamic, care le ocupase casa părintească.

În noaptea de 12/13 iulie 1917, Regimentul Gorj nr. 18, aflat pe Dealul Mare a primit ordin de înaintare prin Cîmpurile de Jos, spre Răchitaşul Mic (896 m). Marşul l-a executat sub protecţia batalionului I (Căpitan Nestor Ameli-car) ca avangardă, care în ziua de 13 iulie, ora 7, a luat contactul cu inamicul care ocupase acea înălţime şi atacîndu-l l-a respins spre Soveja — Muntele Țiua Golaşe (1127) copturîndu-i prizonieri.

La 14 iulie, Regimentul Gorj nr. 18, ca şi vecinii, a primit ordin de înaintare şi la ora 10,30 a pornit spre Soveja — Țiua Neagră şi Țiua Golaşa cu batalioanele I şi II în linia I-a şi al III-lea în linia a 2-a.

În înaintare spre Vest, ostaşii au trecut prin Soveja, locuitorii primindu-i cu flori şi mare bucurie, dar la ieşirea din sat artileria inamică a începua barajul care a fost trecut cu repeziciune şi fără pierderi.

La ora 18 batalionul I a ocupat Țiua Neagră (1064) după o mică rezistenţă, iar batalionul II din stînga, a întîmpinat o rezistenţă mai serioasă, suferind chiar pierderi, pe care n-a putut-o rezolva de cît prin manevra efectuată de compania a 6-a (Locot. Isac Ion), care s-a strecurat în flancul şi spatele inamicului şi l-a respins capturîndu-i 5 prizonieri, 2 mitraliere şi alt material de război.

În înaintarea sa spre vest, Regimentul Gorj nr. 18 a reuşit să pătrundă în joncţiunea Diviziei I de cavalerie ungurească şi Divizia 218 germană, care, văzîndu-şi flancurile ameninţate, s-au retras spre izvoarele Putnei.

La 15 iulie 1917 ofensiva Armatei a II-a s-a oprit pe linia atinsă iar regimentele şi-au organizat poziţia pe care au ajuns şi totodată au trimis cîte o recunoaştere de tăria unei companii şi o secţie de mitraliere spre Lepşa (izvoarele Putnei) ca să vadă dacă inamicul mai rezistă. Recunoaşterile, încadrate de vecini şi precedate de escadronul divizionar, s-au pus în mişcare la ora 11,30 şi, ajungînd către izvoarele Putnei, au fost oprite de focurile infanteriei şi obuzele artileriei care trăgea dinspre Macradeo. Angajîndu-se lupta de recunoaştere, s-a dedus că inamicul rezistă puternic şi subunităţile s-au retras suferind pierderi de un ofiţer şi un soldat, morţi, răniţi şi un dispărut, aducînd în liniile noastre un număr de 8 prizonieri germani.

În ziua de 16 iulie Regimentul Gorj a fost înlocuit pe poziţie de Regimentul Mehedinţi nr. 17 şi trecut în rezerva Diviziei în satul Soveja. Locuitorii au servit ostaşilor un prînz (praznic) după care au urmat hore ţărăneşti cîntate de muzica regimentului. S-a citit ordinul de zi nr. 1987, dat de Generalul Averescu, ca rezultat al luptelor la care au luat parte trupele de sub comanda sa: „Ostaţi! Sînt mîndru şi fericit că mă găsesc în capul unor trupe care au ştiut să se distingă într-un mod atît de strălucit. V-aţi măsurat cu un duşman care se credea cel mai tare din lume şi că nu cunoaşte ce este a da înapoi. Cu avîntul vostru uimitor, de la prima isbire, l-aţi pus în toată puterea cuvîntului pe fugă. Probă sînt miile de prizonieri, numeroase tunuri, mitraliere şi enorme cantităţi de muniţiuni ce a lăsat în mîinile voastre. Puteţi să vă mîndriţi de această mare isbîndă şi să aşteptaţi cu toată încrederea semnalul pentru reluarea marşului înainte“. **Cd. Armatei a II-a Gl. Averescu Al.**

La 21 iulie 1917 Regimentul nr. 18 Gorj a înlocuit pe poziţie Regimentul nr. 31 şi a stat în contact cu inamicul pînă la 31 iulie, cînd în seara acelei zile trupele Armatei a II-a a primit ordin de retragere pe altă poziţie mai înapoi pentru că inamicul luase ofensiva atît la Oituz cît şi la Mărăşeşti şi această armată avea flancurile ameninţate.

Retragerea a început la ora 23 cu tot frontul deodată însă sub protecţia patrulilor de contact şi a ariergărzilor.

În operaţiunea ofensivă de la Mărăşti, Regimentul Gorj nr. 18 a fost chemat ca să ia parte la efortul principal de pătrundere în poziţia inamicului de la Mărăşti împreună cu unităţile Diviziei a III-a şi în acea ofensivă a suferit următoarele pierderi: trei ofiţeri şi 71 soldaţi morţi, 4 ofiţeri şi 181 efectiv de trupă răniţi şi 14 dispăruţi.

Pentru răsplătirea vitejiei, curajului și avântului de care au dat dovadă ofițerii și trupa regimentului în ofensiva de la Mărăști, drapelului, parte din ofițeri și trupă li s-a decernat decorații și medalii de război, Decretul decorării drapelului are următorul conținut: „Conferim Ordinul Mihai Viteazu clasa a III-a, drapelului Regimentului Gorj nr. 18 pentru vitejia și avântul legendar cu care au luptat ofițerii, subofițerii și soldații regimentului, în luptele înverșinate ce s-au deslănțuit între 11—14 iulie 1917, repetînd astfel strălucitele fapte de arme ce a săvîrșit pe valea Jiului, în 1916. „Atacînd cu furie pozițiile întărite de pe dealul Mărăștilor de pe Răchitașul Mic, precum și pe acelea de pe muntele Țiua Neagră și Țiua Golașă, au aruncat pe rînd trupele inamice, afară din liniile lor și le-a pus pe fugă, în dezordine, pînă dincolo de Lepșa. A luat prizonieri 8 ofițeri, 767 trupă și au capturat 4 obuziere mari, 15 mitraliere, 4 mitraliere, un tun de munte, 3 camioane, 900 lăzi cu grenade și bombe, precum și un bogat material de război“.

Iar Decretul de decorarea unui ofițer din regiment menționează curajul și destoinicia deosebită cu care și-a condus compania în luptele de la Nord Mărăști, precum și la atacul uvrajului nr. 107, pe care l-a cucerit, făcînd 95 prizonieri în 1917“.

Acestea au fost faptele, sacrificiile și recompensele de care s-au bucurat ofițerii, subofițerii și trăua Regimentului Gorj nr. 18 în timpul operațiunilor ofensive din vara anului 1917, în sectorul satului Mărăști.